

Lidia Bagińska

Skarga kasacyjna

w postępowaniu cywilnym

Komentarz

oraz wzory pism procesowych

PRAWO **SĄDOWE** PRAWO **SĄDOWE** PRAWO **SĄDOWE**

Lidia Bagińska

Skarga kasacyjna

w postępowaniu cywilnym

Komentarz

oraz wzory pism procesowych

Wydawnictwo C.H. Beck
Warszawa 2012

Redakcja: Ewa Sadowska

Wydawca: Joanna Ziemiecka

Projekt okładki: GRAFOS

© Wydawnictwo C.H. Beck 2012

Wydawnictwo C.H. Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: DTP Service
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-3891-0

ISBN e-book 978-83-255-3892-7

Spis treści

Przedmowa	VII
Wykaz skrótów	IX
Wykaz literatury	XIII
Skarga kasacyjna w postępowaniu cywilnym	
Część I. Komentarz	1
I. Skarga kasacyjna w polskim prawie cywilnym	5
II. System kasacyjny a system rewizyjny	9
III. Charakter prawny skargi kasacyjnej	12
IV. Cel i funkcja skargi kasacyjnej	19
V. Dopuszczalność skargi kasacyjnej	23
1. Orzeczenie istniejące	26
2. Orzeczenie podlegające zaskarżeniu skargą kasacyjną ...	26
3. Ograniczenia dopuszczalności skargi kasacyjnej	35
3.1. Ograniczenia przedmiotowe	35
3.2. Ograniczenia kwotowe	37
VI. Legitymacja do wniesienia skargi kasacyjnej	43
1. Podmioty uprawnione do wniesienia skargi kasacyjnej	44
1.1. Strony postępowania oraz podmioty, które przystąpiły do postępowania	44
1.2. Podmioty, którym ustawa przyznaje prawo do wniesienia skargi kasacyjnej	47
VII. Termin do wniesienia skargi kasacyjnej	51
1. Żądanie doręczenia orzeczenia sądu drugiej instancji wraz z uzasadnieniem	52
2. Wniesienie skargi kasacyjnej w terminie	55
3. Przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej ...	60
VIII. Sąd właściwy do przyjęcia skargi kasacyjnej	64
IX. Forma i treść skargi kasacyjnej	68
1. Forma skargi kasacyjnej	68

2. Obligatoryjne elementy skargi kasacyjnej	68
2.1. Wymagania konstrukcyjne skargi kasacyjnej	69
2.2. Wymagania formalne zwykłe skargi kasacyjnej	71
2.3. Fakultatywne elementy skargi kasacyjnej	73
3. Treść skargi kasacyjnej	73
3.1. Oznaczenie zaskarżonego orzeczenia oraz wskazanie zakresu zaskarżenia	74
3.2. Przytoczenie podstaw skargi kasacyjnej i ich uzasadnienie	76
3.3. Wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu uchylenia i zmiany	77
3.4. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie	80
3.5. Oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia	85
3.6. Odpisy skargi kasacyjnej	92
4. Skutki niezachowania wymagań konstrukcyjnych i formalnych zwykłych skargi kasacyjnej	92
X. Podstawy skargi kasacyjnej	97
1. Naruszenie prawa materialnego	99
2. Naruszenie prawa procesowego	104
3. Zakaz podnoszenia zarzutów dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów	108
XI. Przymus adwokacko-radcowski	115
XII. Procedura postępowania w sprawie skargi kasacyjnej ...	124
1. Kontrola wstępna skargi kasacyjnej	124
2. Przedsąd kasacyjny i jego przesłanki	129
2.1. Przesłanka występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego	133
2.2. Przesłanka istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów	136
2.3. Przesłanka nieważności postępowania	137
2.4. Przesłanka oczywiście uzasadnionej skargi kasacyjnej	140
3. Rozpoznanie merytoryczne skargi kasacyjnej w granicach zaskarżenia i podstaw skargi	143
4. Orzeczenia w przedmiocie skargi kasacyjnej	147
4.1. Odrzucenie skargi kasacyjnej	147

4.2. Przyjęcie lub odmowa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania	148
4.3. Oddalenie skargi kasacyjnej	148
4.4. Uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania	149
4.5. Uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy	150
4.6. Uchylenie wydanych wyroków i odrzucenie pozwu lub umorzenie postępowania	150
XIII. Związanie wykładnią prawa dokonaną przez Sąd Najwyższy	152
XIV. Odpowiednie stosowanie do postępowania kasacyjnego przepisów o apelacji	155
XV. Koszty postępowania kasacyjnego	157
XVI. Relacje między skargą kasacyjną a innymi nadzwyczajnymi środkami zaskarżenia prawomocnego orzeczenia sądu	164
XVII. Ocena regulacji skargi kasacyjnej i dostępu do Sądu Najwyższego	169
Część II. Wzory pism procesowych skargi kasacyjnej	173
I. Wzór skargi kasacyjnej z powodu nieważności postępowania (podstawa proceduralna)	175
II. Wzór skargi kasacyjnej oczywiście uzasadnionej (podstawa proceduralna)	178
III. Wzór skargi kasacyjnej z powodu zaistnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych (podstawa materialna)	181
IV. Wzór skargi kasacyjnej z powodu wystąpienia istotnego zagadnienia prawnego (podstawa proceduralna i materialna)	187
Indeks	197

Przedmowa

Niniejsza książka zawiera omówienie i analizę przepisów dotyczących skargi kasacyjnej w postępowaniu cywilnym, wzory skargi kasacyjnej, wybór najnowszego orzecznictwa Sądu Najwyższego odnoszącego się do skargi oraz wiele praktycznych wskazówek ułatwiających sporządzenie skargi kasacyjnej.

Celem książki jest przystępne przekazanie niezbędnych informacji każdemu zainteresowanemu skorzystaniem ze skargi kasacyjnej. Książka jest adresowana do szerokiego kręgu odbiorców, nie tylko do prawników. Głównie jednak będzie przydatna dla adwokatów i radców prawnych oraz aplikantów adwokackich i radcowskich, gdyż to oni będą sporządzać i wносить skargi kasacyjne.

Książka omawia całościowo problematykę związaną z wnoszeniem i rozpoznaniem skargi kasacyjnej w postępowaniu cywilnym, ale głównie koncentruje się na aspektach praktycznych, które mają ułatwić skuteczne złożenie skargi kasacyjnej i jej merytoryczne rozpoznanie przez Sąd Najwyższy.

Tematyka skargi kasacyjnej ma ogromne znaczenie w praktyce adwokacko-radcowskiej i jest szczególnie ważna, gdyż skarga kasacyjna jest często ostatnim, nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w wielu sprawach cywilnych. Znajomość zagadnień skargi kasacyjnej jest tym bardziej istotna, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego widoczna jest tendencja do tworzenia utrudnień z korzystania ze skargi kasacyjnej. Książka w zwięzłej i przystępnej formie zawiera wszystkie niezbędne informacje ułatwiające korzystanie ze skargi kasacyjnej.

W swojej kilkunastoletniej praktyce zawodowej jako pełnomocnik procesowy wielokrotnie zajmowałam się tą tematyką, znam zarówno problemy praktyczne, jak i teoretyczne związane ze skargą kasacyjną, wiem, z jakimi trudnościami spotykają się zawodowi pełnomocnicy, którzy mają sporządzić i wnieść skutecznie skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego.

Z doświadczenia zawodowego wynika, że obraz skargi kasacyjnej w społecznym odbiorze jest zniekształcony. Skarga kasacyjna postrzegana jest zwykle jako środek zaskarżenia orzeczenia sądowego wszczy-nający kolejną instancję sądową, a w rzeczywistości skarga kasacyjna wnoszona jest poza tokiem instancyjnym jako nadzwyczajny środek zaskarżenia służący kontroli zgodności z prawem prawomocnych wy-roków i niektórych postanowień kończących postępowanie w sprawie wydawanych przez sądy drugiej instancji. Sąd Najwyższy nie rozstrzyga po raz trzeci merytorycznie sprawy, rozpoznaje tylko wniesioną skargę kasacyjną i kontroluje legalność zaskarżonego prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w zakresie określonym przez skarżącego w skardze.

Dostępność skargi kasacyjnej w praktyce jest znacznie ograniczo-na. Skarga kasacyjna nie jest środkiem prawnym przysługującym we wszystkich sprawach cywilnych. Nie w każdej sprawie cywilnej jest za-gwarantowana dostępność do Sądu Najwyższego ze skargą kasacyjną. Skargę kasacyjną można wnieść tylko wtedy, gdy przewidują to przepisy Kodeksu postępowania cywilnego. Skarga nie dotyczy spraw typowych, nieskomplikowanych, które nie stwarzają możliwości wypowiedzenia się Sądowi Najwyższemu w kwestiach istotnych prawnie. Warto pamiętać, że w skardze kasacyjnej przeważa przede wszystkim interes publiczny, a nie indywidualny podmiotu wnoszącego skargę. Skargi kasacyjne, które roz-poznaje Sąd Najwyższy, dotyczą spraw budzących poważne wątpliwości prawne, zawierających problemy jurydyczne, które wpływają na rozwój prawa oraz umożliwiają Sądowi Najwyższemu ujednoczenie orzeczni-ctwa i przedstawienie właściwej interpretacji przepisów prawa.

Pisząc tę książkę, dzielę się własnym doświadczeniem zawodowym z nadzieją, że ta publikacja okaże się pomocna przy sporządzaniu skarg kasacyjnych przez pełnomocników i ułatwi im skuteczne wnoszenie skarg kasacyjnych oraz w większym stopniu zapewni ich merytoryczne rozpoznanie przez Sąd Najwyższy.

W wielu sprawach zakończonych prawomocnym orzeczeniem są-du drugiej instancji skarga kasacyjna jest ostatnią szansą, z której warto skorzystać.

W książce zostały uwzględnione stan prawny, literatura i orzeczni-ctwo w zakresie tematyki skargi kasacyjnej na marzec 2012 r. (uwzględ-nia zmiany wchodzące w życie 3.5.2012 r.).

Wykaz skrótów

1. Źródła prawa

KC	ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 ze zm.)
Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
KP	ustawa z 26.6.1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn. Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.)
KPC	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 ze zm.)
KSCU	ustawa z 28.7.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz.U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 ze zm.)
PrUpN	ustawa z 28.2.2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn. Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361 ze zm.)
PrWeksl	ustawa z 28.4.1936 r. – Prawo wekslowe (Dz.U. Nr 37, poz. 282 ze zm.)
PrZamPubl	ustawa z 29.1.2004 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.)

2. Czasopisma i publikatory

BSN	Biuletyn Sądu Najwyższego
Cz. S.	Czasopismo Sędziowskie
Dz.U.	Dziennik Ustaw
EP	Edukacja Prawnicza
GSW	Gazeta Sądowa Warszawska
Gł. Pr.	Głos Prawa
Gł. Sąd.	Głos Sądownictwa
Jur.	Jurysta
KPP	Kwartalnik Prawa Prywatnego
MoP	Monitor Prawniczy
MPP	Monitor Prawa Pracy

Wykaz skrótów

N. Pal.	Nowa Palestra
NP	Nowe Prawo
OSN	Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSNC	Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Izba Cywilna (od 1995 r.)
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich (od 1990 r.)
OTK	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
Pal.	Palestra
PiP	Państwo i Prawo
PiZS	Praca i Zabezpieczenie Społeczne
PL	Przegląd Legislacyjny
PPC	Polski Proces Cywilny
PPE	Przegląd Prawa Egzekucyjnego
PPH	Przegląd Prawa Handlowego
PPiPS	Prawo Pracy i Prawo Socjalne
Pr. Egz.	Problemy Egzekucji
Pr. Sp.	Prawo Spółek
Prok. i Pr.	Prokuratura i Prawo
Prz. Sejm.	Przegląd Sejmowy
PS	Przegląd Sądowy
Rej.	Rejent
R. Pr.	Radca Prawny
Rzeczp.	Rzeczpospolita
SC	Studia Cywilistyczne
SI	Studia Iuridica
Wok.	Wokanda
Zb. Orz.	Zbiór Orzecznictwa

3. Inne skróty

art.	artykuł
cz.	część
ETPC	Europejski Trybunał Praw Człowieka
m.in.	między innymi
n.	następna(e)
niepubl.	niepublikowane
Nb	numer brzegowy
np.	na przykład
Nr	numer
opubl.	opublikowane
orz.	orzeczenie
pkt	punkt
por.	porównaj

post.	postanowienie
poz.	pozycja
pt.	pod tytułem
r.	rok
s.	strona(y)
SN	Sąd Najwyższy
sygn.	sygnatura
t.	tom
tekst jedn.	tekst jednolity
tj.	to jest
tzw.	tak zwany
uchw.	uchwała
uchw. SN(7)	uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego
ust.	ustęp
uz.	uzasadnienie
wyr.	wyrok
w zw.	w związku
zarz.	zarządzenie
zd.	zdanie
ze zm.	ze zmianą(ami)
zob.	zobacz

Wykaz literatury

- Biedka M.*, Kasacja w sprawach cywilnych we Francji, PS 2004, Nr 9.
- Bieniek M.*, Środki zaskarżenia w postępowaniu upadłościowym i naprawczym, Warszawa 2007.
- Bładowski B.*, Przesłanki dopuszczalności rewizji cywilnej, Warszawa 1982.
- Błaszczak Ł.*, Dopuszczalność skargi kasacyjnej w procesie cywilnym ze względu na wymagania formalne i konstrukcyjne cz. 1, R. Pr. 2008, Nr 3.
- Błaszczak Ł.*, Dopuszczalność skargi kasacyjnej w procesie cywilnym ze względu na wymagania formalne i konstrukcyjne cz. 2, R. Pr. 2008, Nr 4-5.
- Bobkowski A.*, O jedność postępowania kasacyjnego, Gł. Sąd. 1938, Nr 12.
- Broniewicz W.*, Apelacja, kasacja i skarga kasacyjna w postępowaniu cywilnym (Problematyka tematyczna), PiP 1999, Nr 3.
- Broniewicz W.*, Dopuszczalność środków odwoławczych w postępowaniu cywilnym ze względu na przedmiot zaskarżenia, PiP 1997, Nr 5.
- Broniewicz W.*, Prokurator w cywilnym postępowaniu kasacyjnym, Prok. i Pr. 1997, Nr 9.
- Broniewicz W.*, Środki zaskarżenia, [w:] Postępowanie cywilne w zarysie, Warszawa 2005.
- Broniewicz W.*, Uchylenie przez Sąd Najwyższy w trybie kasacji wyroku sądu pierwszej instancji w procesie cywilnym, PS 2002, Nr 4.
- Cieślak S.*, Formalizm postępowania cywilnego, Warszawa 2008.
- Cieślak S.*, W kwestii możliwości przyjęcia odmiennych skutków procesowych niezachowania przez skarżącego wymagań prawnych apelacji, kasacji i zażalenia, MoP 2002, Nr 11.
- Cieślak S.*, Wpływ nowelizacji KPC na stopień sformalizowania postępowania cywilnego, MoP 2004, Nr 21.
- Cieślak S.*, Zasada formalizmu przy wnoszeniu środków odwoławczych w postępowaniu cywilnym, PS 2001, Nr 4.

- Cioch P., Nowińska J., Skarga kasacyjna, [w:] Postępowanie cywilne. Wykłady i ćwiczenia, Warszawa 2007.
- Czajkowska W., Kasacja w sprawach cywilnych w praktyce Sądu Najwyższego, Pr. Sp. 1997, Nr 12.
- Czajkowska W., Kasacja w sprawach gospodarczych – przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego, Pr. Sp. 2001, Nr 1.
- Czajkowska-Matosiuk K., Postępowanie cywilne, Warszawa 2009.
- Czaplicka E., Dopuszczalność kasacji ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia, MoP 1999, Nr 10.
- Czerwiński A., Jaki jest termin do złożenia środka odwoławczego dla interwenienta samoistnego?, PCC 1935, Nr 21–22.
- Czeszejko-Sochacki Z., Prawo do sądu w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. (Ogólna charakterystyka), PiP 1997, Nr 11–12.
- Dalka S., Podstawy postępowania cywilnego, Sopot 2005.
- Daniuk U., Gesdorf M., Kasacja w orzecznictwie Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego, cz. 1, PiZS 1997, Nr 10.
- Deregowski J., Kilka uwag o wartości przedmiotu sporu i wartości przedmiotu zaskarżenia w cywilnym procesie polskim, Gł. Sąd. 1937, Nr 9.
- Dmowski S., Środki odwoławcze w postępowaniu cywilnym, MoP 1996, Nr 4.
- Dobrzański B., Nadzór judykacyjny Sądu Najwyższego, NP 1957, Nr 9.
- Dolecki H., Ewolucja polskiego postępowania cywilnego wobec przemian politycznych, społecznych i gospodarczych, Warszawa 2008.
- Dolecki H., Postępowanie cywilne. Zarys wykładu, Warszawa 2011.
- Dolecki H., Zaskarżenie orzeczeń sądowych, [w:] Postępowanie cywilne, zarys wykładu, Warszawa 2005.
- Dominowska J., Nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego – zmiany wprowadzone w postępowaniu rozpoznawczym ustawą z dnia 2 lipca 2004 r., PS 2005, Nr 4.
- Dziurda M. (red.), Komentarz do ustawy o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, Warszawa 2006.
- Eimer A., Dekompozycja instancji kasacyjnej, Gł. Sąd. 1938, Nr 12.
- Ereciński T., Apelacja i kasacja w procesie cywilnym, Warszawa 1996.
- Ereciński T., Dopuszczalność kasacji w sprawach cywilnych (kilka uwag *de lege lata* i *de lege ferenda*), [w:] *Symbolae Vitoldo Broniewicz dedicatae*. Księga pamiątkowa ku czci Witolda Broniewicza, Łódź 1998.
- Ereciński T., Kilka refleksji o przymusie adwokacko-radcowskim, [w:] Z zagadnień współczesnego prawa cywilnego. Księga pamiątkowa ku czci prof. Tomasza Dybowskiego, SI 1994, t. XXI.

- Ereciński T.*, Kilka refleksji o przymusie adwokacko-radcowskim, [w:] *J. Żułowski* (red.), XX lat samorządu radców prawnych 1982–2002. Księga jubileuszowa, Warszawa 2002.
- Ereciński T.*, Kilka uwag o modelu kasacji w sprawach cywilnych, SI 1994, Nr 21.
- Ereciński T.*, O nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego w ogólności, PS 1996, Nr 10.
- Ereciński T.*, Ograniczenia w dostępności do kasacji w sprawach cywilnych, [w:] *Prace z prawa prywatnego. Księga pamiątkowa ku czci Sędziego Janusza Pietrzykowskiego*, Warszawa 2000.
- Ereciński T.*, Projekt zmian przepisów Kodeksu postępowania cywilnego w zakresie kasacji i apelacji. Uzasadnienie, PL 1998, Nr 1–2.
- Ereciński T.*, Selekcja kasacji w sprawach cywilnych z perspektywy prawnoporównawczej, [w:] *Ars et usus. Księga pamiątkowa ku czci Sędziego Stanisława Rudnickiego*, Warszawa 2005.
- Ereciński T.*, *Gudowski J.*, *Jędrzejewska M.*, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, t. II, Warszawa 2006.
- Filda K.*, Kodeks postępowania cywilnego – najważniejsze zmiany, PPH 2005, Nr 2.
- Gapska E.*, Czynności decyzyjne sądów w postępowaniu cywilnym, Warszawa 2010.
- Gapska E.*, Orzeczenia zapadające na skutek wniesienia środka zaskarżenia, Czynności decyzyjne sądów w postępowaniu cywilnym, Warszawa 2010.
- Gapska E.*, Przesąd w postępowaniu kasacyjnym w sprawach cywilnych, PS 2006, Nr 2.
- Gapska E.*, Wady orzeczeń sądowych w postępowaniu cywilnym, Warszawa 2009.
- Głowacki M.*, Przesłanki dopuszczalności kasacji a konstytucyjna zasada równości wobec prawa, Pal. 2001, Nr 11–12.
- Godlewski S.*, KPC a przymus adwokacki, Gł. Sąd. 1933, Nr 78.
- Godlewski S.*, O czynnościach stron w procesie z przymusem adwokackim, Gł. Sąd. 1938, Nr 4.
- Goettel M.*, *Bieliński A.*, *Piszczek J.*, Zaskarżalność orzeczeń sądowych, [w:] *Elementarny kurs postępowania cywilnego*, Olsztyn 2007.
- Góra-Błaszczkowska A.*, System środków zaskarżenia, [w:] *Zasada równości stron w procesie cywilnym*, Warszawa 2008.
- Góra-Błaszczkowska A.*, Środki zaskarżenia art. 367–424¹² kodeksu postępowania cywilnego. Komentarz, Warszawa 2009.

- Grzegorzczak P.*, W ramach której z podstaw kasacyjnych należy zarzucać naruszenie przepisów regulujących warunki uznania orzeczenia sądu państwa obcego lub wyroku sądu polubownego wydanego za granicą? PPC 2010, Nr 1.
- Gudowski J.*, Kasacja w postępowaniu cywilnym po zmianach dokonanych ustawami z dnia 12 i 24 maja 2000 r., PS 2001, Nr 2.
- Gudowski J.*, Kasacja w świetle projektu Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego (z uwzględnieniem aspektów historycznych i prawnoporównawczych), PL 1999, Nr 4.
- Grzegorzczak P.*, W ramach której z podstaw kasacyjnych należy zarzucać naruszenie przepisów regulujących warunki uznania orzeczenia sądu państwa obcego lub wyroku sądu polubownego wydanego za granicą? PPC 2010, Nr 1.
- Hahn Z.*, Kasacja wedle polskiego kodeksu postępowania cywilnego, Cz. S. 1932, Nr 1–2.
- Halpern F.*, Mylna wykładnia oświadczenia woli jako podstawa kasacyjna, PPC 1934.
- Halpern F.*, Podstawy kasacji cywilnej, cz. 1, Gł. Pr. 1932, Nr 4–5.
- Halpern F.*, Podstawy kasacji cywilnej, cz. 2, Gł. Pr. 1932, Nr 6.
- Halpern F.*, W kwestii pojęcia naruszenia prawa jako podstawy kasacyjnej, N. Pal. 1937, Nr 5.
- Hanausek S.*, Orzeczenie sądu rewizyjnego w procesie cywilnym, Warszawa 1967.
- Harla A.G.*, Terminy do wniesienia kasacji cywilnej. Uwagi *de lege lata* i *de lege ferenda*, PS 2001, Nr 7–8.
- Hofmański P.*, Uzasadnienie postanowienia o oddaleniu kasacji (na tle postanowienia Trybunału Konstytucyjnego), PiP 2005, Nr 7.
- Iwulski J.*, Kasacja po nowelizacji, PiZS 2000, Nr 12.
- Iwulski J.*, Kasacja w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych – pierwsze doświadczenia, MoP 1997, Nr 10.
- Jakubecki A.*, Kodeks postępowania cywilnego: praktyczny komentarz, Kraków 2005.
- Jakubowski W.M.*, Kilka uwag o zmianach w k.p.c., Pal. 1996, Nr 3–4.
- Jankowski J.*, Nowelizacje Kodeksu postępowania cywilnego, cz. 1, Postępowanie rozpoznawcze, MoP 2004, Nr 19.
- Jankowski J.*, Nowelizacje Kodeksu postępowania cywilnego wprowadzone w 2005 r., Warszawa 2005.
- Jankowski J.*, Nowelizacje Kodeksu postępowania cywilnego z 22.12.2004 r., MoP 2005, Nr 5.

- Jaworski S.*, Przesąd w praktyce. Uwagi o prawie do uzasadnienia odmowy rozpoznania kasacji, MoP 2002, Nr 23.
- Jodłowski J., Resich Z., Lapierre J., Misiuk-Jodłowska T., Weitz K.*, Środki zaskarżenia, [w:] Postępowanie cywilne, Warszawa 2009.
- Józefowicz A.*, Odmowa przyjęcia kasacji do rozpoznania w postępowaniu cywilnym, Jur. 2002, Nr 6.
- Kaczyński M.*, Zmiany w pomocy prawnej z urzędu w sądowym postępowaniu cywilnym dokonane ustawą z 17.12.2009 r., Pal. 2011, Nr 7–8.
- Kafarski A.*, O konieczności wprowadzenia zmian do instytucji rewizji nadzwyczajnej, NP 1967, Nr 6.
- Katzer A.*, Kasacja w przedmiocie kosztów procesu, PPC 1935, Nr 23.
- Kawala E.*, Środki odwoławcze w postępowaniu cywilnym: apelacja, kasacja, zażalenie, wznowienie postępowania: tekst i orzecznictwo, Toruń 1999.
- Kijowski A.*, Dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawach o przywrócenie do pracy, PS 1997, Nr 4.
- Klata M.*, Reprezentowanie klienta przez prawnika zagranicznego w postępowaniu przed sądami i innymi organami władzy publicznej, MoP 2004, Nr 21.
- Knopek K.*, Zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów jako podstawa skargi kasacyjnej, Pal. 2007, Nr 7–8.
- Kotakowski K.*, O dopuszczalności kasacji, PS 1999, Nr 9.
- Kotakowski K.*, Refleksje wokół kasacji w procesie cywilnym, PS 1997, Nr 7–8.
- Kotakowski K.*, Środki odwoławcze po nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego z 2000 roku, Warszawa 2000.
- Kordasiewicz B.*, Wymogi formalne skargi kasacyjnej w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 1.7.2008 r., oraz ustawy z 19.3.2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, MoP 2009, Nr 18.
- Korzan K.*, Nowy system odwoławczy (apelacja, kasacja) oraz problematyka związana z obalaniem prawomocnych orzeczeń, Rej. 1997, Nr 7–8.
- Korzonek J.*, Przymus adwokacki w KPC, Gł. Pr. 1931, Nr 2.
- Kosmus B.*, Kasacyjna ruletka, Pal. 2003, Nr 5–6.
- Krajewski J.*, Naruszenie prawa materialnego jako podstawa rewizyjna według KPC, NP 1958, Nr 10.
- Krüger W.*, Ograniczenie dostępności rewizji w sprawach cywilnych w Niemczech, PS 1997, Nr 9.

- Krzemiński Z., Nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego, MoP 1996, Nr 6.
- Krzemiński Z., Sporządzanie kasacji cywilnej, Warszawa 2001.
- Krzemiński Z., Wnoszenie kasacji cywilnej, Warszawa 2001.
- Krzemiński Z., Wnoszenie kasacji cywilnej: poradnik prawniczy wraz z wzorami i tekstami aktów prawnych, Warszawa 2006.
- Kuś A., Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich w postępowaniu cywilnym, MoP 2003, Nr 10.
- Lewandowski P., Dopuszczalność kasacji w sprawach egzekucyjnych (zagadnienia wybrane), R. Pr. 2002, Nr 2.
- Lewandowski P., O dopuszczalności kasacji w postępowaniu egzekucyjnym (na tle wybranych orzeczeń Sądu Najwyższego) Pr. Egz. 2001, Nr 17.
- Łochowski M., Uchybienia w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji stanowiące przyczyny nieważności jako podstawy uwzględnienia kasacji, PS 1999, Nr 10.
- Łochowski M., Wiążąca sądowa wykładnia prawa, ocena prawna, wskazania co do dalszego postępowania (uwagi na tle art. 386 § 6 i art. 393¹⁷ KPC), PS 1997, Nr 10.
- Mamiński M., Odmowa sporządzenia skargi kasacyjnej przez profesjonalnego pełnomocnika po nowelizacji KPC, MoP 2010, Nr 17.
- Manowska M., Postępowanie sądowe w sprawach gospodarczych, Warszawa 2007.
- Manowska M., Przedmiot zaskarżenia kasacją – wybrane zagadnienia, Pr. Sp. 1998, Nr 7–8.
- Manowska M., Skarga o wznowienie postępowania a skarga kasacyjna i skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, PS 2006, Nr 1.
- Manowska M., Zmiany w kodeksie postępowania cywilnego wprowadzone w 2004 r., PS 2005, Nr 5.
- Marszałkowska-Krześ E. (red.), Postępowanie cywilne, Warszawa 2008.
- Marszałkowska-Krześ E., Środki weryfikacyjne w postępowaniu cywilnym, [w:] Postępowanie cywilne, Warszawa 2008.
- Marszałkowska-Krześ E., Gill I., Skarga kasacyjna, [w:] Kodeks postępowania cywilnego – prezentacja, Warszawa 2010
- Mateja S., Uwagi krytyczne o przymusie adwokackim, Gł. Sąd. 1933, Nr 3.
- Mądrzak H., Krupa D., Marszałkowska-Krześ E., Zaskarżanie orzeczeń, [w:] Postępowanie cywilne, Warszawa 1997.

- Mądrzak H.*, *Marszałkowska-Krześ*, Postępowanie cywilne, Warszawa 2003.
- Michalska M.*, Cofnięcie skargi kasacyjnej w postępowaniu cywilnym, PS 2003, Nr 3.
- Michalska M.*, Kasacja w postępowaniu egzekucyjnym, PPE 2003, Nr 11–12.
- Michalska M.*, Legitymacja do wniesienia kasacji w postępowaniu cywilnym, Pal. 2003, Nr 5–6.
- Michalska M.*, Rozstrzygnięcia sądu kasacyjnego w procesie cywilnym, Kraków 2004.
- Michalska M.*, Warunki wniesienia kasacji, MoP 2001, Nr 21.
- Michalska M.*, Zakres rozpoznania sprawy przez Sąd Najwyższy w postępowaniu cywilnym, PiP 2003, Nr 10.
- Mielcarek E.*, Wnioski rewizji cywilnej, Warszawa 1973.
- Mucha J.*, Nowe regulacje w Kodeksie postępowania cywilnego, cz. 1, R. Pr. 2005, Nr 2.
- Nagórski Z.*, Wyodrębnienie adwokatów przy najwyższych instancjach sądowych, Gł. Pr. 1925, Nr 17–18.
- Obłącki R.*, Dopuszczalność zażalenia i kasacji od postanowień dotyczących wniosków o przywrócenie terminu (na tle orzecznictwa Sądu Najwyższego), PS 2000, Nr 1.
- Obłącki R.*, Pojęcie postanowień kończących postępowanie w sprawach cywilnych, PS 2000, Nr 11–12.
- Osajda K.*, Nadużycie prawa w procesie cywilnym, PS 2005, Nr 5.
- Osajda K.*, Pełnomocnicy uprawnieni do wnoszenia kasacji i występowania przed najwyższymi organami sądowymi, Pal. 2004, Nr 11–12.
- Osowy P.*, Systemy nadzwyczajnych środków zaskarżenia w prawie procesowym cywilnym w Europie – zagadnienia wybrane, Rej. 2004, Nr 5.
- Osowy P.*, Zaskarżanie orzeczeń sądowych, [w:] Postępowanie cywilne w zarysie, Warszawa 2002.
- Pawłczyk M.*, *Kania M.*, Skarga kasacyjna w postępowaniu cywilnym oraz postępowaniu sądoadministracyjnym. Próba wskazania podstawowych różnic, R. Pr. 2006, Nr 6.
- Piasecki K.*, Organizacja wymiaru sprawiedliwości w Polsce, Kraków 2005.
- Piasecki K.*, Podstawy kasacji według kodeksu postępowania cywilnego w świetle prawnoporównawczym, [w:] *Symbolae Vitoldo Broniewicz dedicatae*. Księga pamiątkowa ku czci Witolda Broniewicza, Łódź 1998.